

ROZFORZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 14 lutego 1959 r.

w sprawie dokształcania oraz kontroli nauki zawodu młodocianych zatrudnionych w zakładach pracy.

Na podstawie art. 12 ust. 4, 7 i 9 oraz art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 2 lipca 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudniania młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy (Dz. U. Nr 45, poz. 226), zwanej w dalszym ciągu „ustawą”, zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Zakres dokształcania młodocianych.

§ 1. 1. Młodociani zatrudnieni w celu nauki zawodu obowiązani są do dokształcania się w zakresie obranego zawodu.

2. Dla młodocianych zatrudnionych w celu nauki zawodu, a nie posiadających ukończonych 7 klas szkoły podstawowej (art. 11 ust. 2 ustawy), organizuje się równoległe z dokształcaniem zawodowym kształcenie umożliwiające uzupełnienie programu 7 klas szkoły podstawowej. Czas nauki w zakresie szkoły podstawowej i dokształcania zawodowego wlicza się do czasu pracy młodocianych łącznie w wymiarze do 18 godzin tygodniowo.

§ 2. Młodociani przyjęci do pracy, do przyuczenia do określonej pracy lub do odbycia wstępnego stażu pracy po przyuczeniu do określonej pracy są obowiązani:

- 1) jeżeli nie ukończyli 7 klas szkoły podstawowej — do dokształcania się w celu ukończenia pełnej szkoły podstawowej;
- 2) jeżeli ukończyli 7 klas szkoły podstawowej — do dokształcania się zawodowego lub ogólnokształcącego — według wyboru młodocianego przy wykorzystaniu istniejącej sieci szkół.

Rozdział 2.

Organizacja dokształcania.

§ 3. Obowiązek dokształcania się do czasu ukończenia 18 lat życia przez młodocianych zatrudnionych w zakładach pracy powinien być wykonywany przez uczęszczanie do zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących i innych szkół zawodowych, ośrodków dokształcania zawodowego i szkół ogólnokształcących oraz na kursy.

§ 4. Zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących przeznaczone są do dokształcania zawodowego młodocianych przyjętych do nauki zawodu, do przyuczenia do określonej pracy lub do odbycia wstępnego stażu pracy po przyuczeniu do określonej pracy oraz dla młodocianych przyjętych do pracy.

§ 5. Zadaniem zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących jest uzupełnienie teoretyczne szkolenia praktycznego odbywanego w zakładzie pracy przez kształcenie ogólne i zawodowe z uwzględnieniem potrzeb życia gospodarczego i zawodów, w których młodociani są zatrudnieni, oraz po-

głębienie wychowania społeczno-obywatelskiego i kulturalnego.

§ 6. 1. Zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących są trzyletnie.

2. W zależności od potrzeb zawodu mogą być organizowane przez Ministra Oświaty lub za jego zgodą zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących o okresie nauczania od dwóch do czterech lat, a w rolnictwie — w uzasadnionych przypadkach — o krótszym okresie nauczania.

§ 7. 1. Zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących mogą być organizowane:

- 1) jako szkoły samoistne dla określonego zawodu lub pokrewnych zawodów w tej samej grupie zawodowej lub też jako szkoły wielozawodowe przeznaczone dla różnych zawodów lub grup zawodowych;
- 2) jako wydziały lub oddziały innych szkół zawodowych albo przy szkołach ogólnokształcących.

2. W zasadniczych szkołach zawodowych (wydziałach) dla pracujących mogą być organizowane oddziały obejmujące uczniów:

- 1) tego samego zawodu (oddziały jednozawodowe);
- 2) tej samej grupy zawodowej (zawodów pokrewnych), w razie gdy nie ma dostatecznej liczby uczniów dla zorganizowania oddziału jednozawodowego;
- 3) różnych grup zawodowych (oddziały wielozawodowe), w razie gdy nie ma dostatecznej liczby uczniów dla zorganizowania oddziału jednozawodowego lub oddziału zawodów pokrewnych.

3. Jeżeli w oddziale złożonym z uczniów zawodów pokrewnych (ust. 2 pkt 2) jest co najmniej 10 uczniów uczęszczających na naukę tego samego zawodu lub w oddziale wielozawodowym (ust. 2 pkt 3) jest co najmniej tyluż uczniów należących do jednej grupy zawodowej, należy w ramach danego oddziału łączyć tych uczniów w zespoły jednozawodowe lub jednogrupowe w celu prowadzenia odrębnej nauki przedmiotów zawodowych.

§ 8. 1. W celu nauczania przedmiotów zawodowych uczniów oddziałów wielozawodowych, dla których nie można stworzyć odrębnych grup, będą organizowane ośrodki dokształcania zawodowego realizujące dokształcanie w zakresie przedmiotów zawodowych.

2. Dla młodocianych, dla których ze względu na małą ich liczbę nie będzie można zorganizować zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, będą organizowane ośrodki dokształcania zawodowego realizujące pełne dokształcanie (zawodowe i ogólnokształcące) lub kursy dokształcające.

§ 9. W przypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami młodociany może wykonać obowiązek dokształcania w innych szkołach zawodowych niż zasadnicze szkoły

zawodowe dla pracujących lub w szkołach ogólnokształcących albo na kursach tylko wówczas, gdy będzie miał do tych szkół lub kursów łatwiejszy dostęp albo gdy ze względu na program szkoła lub kurs będą mogły zapewnić wykształcenie bardziej odpowiadające młodocianemu.

§ 10. Warunkiem przyjęcia do zasadniczej szkoły zawodowej dla pracujących młodocianego podlegającego obowiązkowi dokształcania jest przedłożenie zaświadczenia zakładu pracy stwierdzającego, że młodociany jest zatrudniony lub będzie zatrudniony w ciągu najbliższych 6 miesięcy.

§ 11. Kandydaci posiadający wykształcenie uznane przez władze szkolne za wystarczające mogą być przyjmowani do klasy drugiej lub trzeciej zasadniczej szkoły zawodowej dla pracujących.

§ 12. Czas dokształcania się (§ 3) wlicza się do liczby godzin przewidzianych ustawowo na zwolnienie młodocianego z pracy w celu dokształcania.

§ 13. Liczba godzin dokształcania młodocianego nie powinna w zasadzie przekraczać:

- 1) 18 godzin tygodniowo, jeżeli młodociany dokształca się w szkole dla pracujących;
- 2) 18 godzin tygodniowo średnio na rok, jeżeli młodociany dokształca się w szkole zawodowej i w ośrodku dokształcania zawodowego albo w ośrodku dokształcania zawodowego i na kursie dokształcającym albo na kursie dokształcającym.

§ 14. 1. Nauczanie w zasadniczych szkołach zawodowych dla pracujących, w ośrodkach dokształcania zawodowego i na kursach dokształcających odbywa się na podstawie programów ustalonych lub zatwierdzonych przez Ministra Oświaty.

2. Minister Oświaty ustala programy przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych dla wszystkich form dokształcania oraz programy przedmiotów zawodowych dla zawodów lub specjalności objętych przez zasadnicze szkoły zawodowe (ośrodki, kursy) prowadzone przez Ministra Oświaty. Programy przedmiotów zawodowych ustala się w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

3. Programy przedmiotów zawodowych dla zawodów lub specjalności, które nie są objęte przez zasadnicze szkoły zawodowe (ośrodki, kursy) prowadzone przez Ministra Oświaty, opracowują we własnym zakresie te resorty, które organizują zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących (ośrodki, kursy) przy podległych zakładach pracy. Programy te zatwierdza Minister Oświaty.

§ 15. 1. Zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących, ośrodki dokształcania zawodowego i kursy dokształcające mogą być organizowane przez Ministra Oświaty i organy jemu podległe albo w porozumieniu z Ministrem Oświaty — przez właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych), albo na podstawie upoważnienia właściwych ministrów (kierowników urzędów centralnych) — przez jednostki organizacyjne podległe tym ministrom w porozumieniu z organami podległymi Ministrowi Oświaty.

2. Zasadnicze szkoły zawodowe dla pracujących, ośrodki dokształcania zawodowego i kursy dokształcające mogą być również organizowane przez organizacje spółdzielcze i instytucje społeczne za zgodą Ministra Oświaty lub organów jemu podległych.

3. Do zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, ośrodków dokształcania zawodowego i na kursy dokształcające zorganizowane przy państwowych zakładach pracy mogą być również przyjmowani młodociani zatrudnieni w innych zakładach pracy.

§ 16. 1. Wydatki związane z prowadzeniem zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, ośrodków dokształcania zawodowego i kursów dokształcających organizowanych przez Ministra Oświaty lub organy mu podległe, jak również wydatki osobowe związane z prowadzeniem takich szkół, ośrod-

ków i kursów organizowanych przez jednostki organizacyjne podległe innym ministrom, pokrywane są z budżetu Ministerstwa Oświaty.

2. Wydatki rzeczowe związane z prowadzeniem zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, ośrodków dokształcania zawodowego i kursów dokształcających organizowanych przez jednostki organizacyjne podległe innym ministrom poza Ministrem Oświaty pokrywane są przez zakłady pracy lub z budżetu resortu, któremu zakład pracy podlega.

3. Wydatki związane z prowadzeniem zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, ośrodków dokształcania zawodowego i kursów dokształcających organizowanych przez organizacje spółdzielcze i instytucje społeczne pokrywane są przez te organizacje lub instytucje.

§ 17. Szczegółową organizację zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących prowadzonych przez Ministra Oświaty oraz przez zakłady pracy podległe innym ministrom określają statuty tych szkół.

§ 18. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla pracujących, którzy odbyli naukę praktyczną w zakładach pracy, otrzymują świadectwo ukończenia szkoły uprawniające ich do wstępu do szkół majstrów (mistrzów), techników zawodowych i szkół równorzędnych na warunkach określonych statutami tych szkół.

Rozdział 3.

Obowiązki i uprawnienia zakładów pracy i szkół.

§ 19. Zakłady pracy obowiązane są do zgłaszania zatrudnionych w zakładzie młodocianych do dokształcania w szkołach, ośrodkach i na kursach wskazanych przez władze szkolne i w terminach przez te władze określonych.

§ 20. Zakłady pracy obowiązane są kontrolować wykonywanie przez młodocianych obowiązku dokształcania się oraz współpracować ze szkołą (kursem, ośrodkiem) przez:

- 1) badanie postępów w nauce i zachowaniu uczniów;
- 2) współpracę w zakresie koordynacji praktycznej nauki zawodu w zakładach pracy z nauką dokształcającą uczniów;
- 3) współpracę w zakresie nauczania i wychowania uczniów oraz w zakresie pełnego wykonania przez uczniów obowiązku dokształcania się;
- 4) systematyczne sprawdzanie uczęszczania młodocianych na naukę dokształcającą, podpisywanie książeczek uczniowskich i wyjaśnianie przyczyn nieobecności młodocianych na dokształcaniu;
- 5) branie udziału w zebraniach i konferencjach organizowanych przez szkołę (ośrodek, kurs);
- 6) prowadzenie ewidencji zatrudnionych młodocianych.

§ 21. Szkoły, ośrodki i kursy dokształcania zawodowego obowiązane są do:

- 1) współpracy z zakładami pracy zatrudniającymi młodocianych, wypełniających obowiązek dokształcania, w zakresie dostosowania w miarę możliwości organizacji i treści nauczania do potrzeb zakładu pracy;
- 2) powiadamiania zakładów pracy o postępach w nauce i zachowaniu uczniów;
- 3) uczestniczenia w egzaminach, naradach i konferencjach organizowanych przez zakłady pracy i na ich zaproszenie;
- 4) zapraszania przedstawicieli zakładów pracy do współpracy w komitetach opiekuńczych i rodzicielskich oraz do udziału w egzaminach końcowych zgodnie z regulaminem tych egzaminów;
- 5) zapraszania w miarę potrzeby przedstawicieli zakładów pracy na posiedzenia rad pedagogicznych.

§ 22. Szkoła (kurs, ośrodek), w której młodociany wykonuje obowiązek dokształcania się, wydaje mu książeczkę,

uczniowską dla notowania w niej każdorazowej obecności w szkole. O usprawiedliwieniu nieobecności w szkole (na kursie, w ośrodku) decyduje kierownictwo szkoły (kursu, ośrodka).

Rozdział 4.

Kontrola nauki zawodu młodocianych zatrudnionych w zakładach pracy.

§ 23. 1. Niezależnie od kontroli nauki zawodu młodocianych w zakładach pracy, sprawowanej przez kierownictwo zakładu pracy i jego władze nadrzędne, kontrolę przebiegu nauki zawodu młodocianych w zakładach pracy sprawuje kuratorium okręgu szkolnego przez swoich pracowników, pracowników inspektoratów oświaty lub przez specjalnie w tym celu delegowanych pracowników pedagogicznych.

2. Przedmiotem kontroli jest badanie jakości programów nauczania i ich realizacji, kwalifikacji personelu szkolącego młodocianych, przebiegu i wyników nauczania i wychowania oraz egzaminów.

3. Wyniki kontroli przesyłają władze szkolne właściwym zakładom pracy i ich jednostkom nadrzędnym, a w razie stwierdzenia braków w dziedzinie bezpieczeństwa, higieny

i ochrony pracy — zawiadamiają o nich właściwego inspektora pracy związku zawodowego oraz Głównego Inspektora Bezpieczeństwa i Higieny Pracy danego resortu.

Rozdział 5.

Przepisy końcowe.

§ 24. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają odpowiednie zastosowanie do pracowników, którzy przed ukończeniem nauki zawodu w zakładzie pracy osiągnęli pełnoletność i kończą naukę zawodu zgodnie z zawartą umową.

2. Do szkół, na kursy i do ośrodków dokształcania zawodowego, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu, mogą uczęszczać w miarę posiadanych miejsc także inni pracownicy pełnoletni nie wymienieni w ust. 1. Pracownikom tym przysługuje zwolnienie z pracy w przypadkach i na zasadach określonych przepisami w sprawie przestrzegania porządku i dyscypliny pracy.

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, a w odniesieniu do pracowników młodocianych zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowej gospodarki rolnej — po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Oświaty: *W. Bieńkowski*